

MARK → AKTUELT

Nyt forslag om at forbyde gødskning og sprøjtning af §3-arealer vil ikke give større biodiversitet. For de §3-arealer der må gødskes, er de naturmæssigt dårligste arealer. Så dårlige at de ikke kan få tilskud til pleje med ny prioritering fra 2015

LandbrugsAvisen 2. sektion

5

Her skal du være særlig opmærksom på § 3

- 1. Arealer uden for omdrift:** gennem mange år (på våd eller tør jord-bund). Dog minimum 7-10 år.
- 2. Vandhuller og søer:** er beskyttede, når der har indfundet sig et naturligt dyre- og planteliv. Det sker normalt inden for et par år.
- 3. Ved ændringer i driften:** på arealer uden for omdrift. Det kan fx være ved at oprense vandløb og vandhuller, nedgrave dræen, etablere nye markveje, planere eller ændre gødningsintensitet på ekstensivt græs.
- 4. Ved køb af jord:** hvis du ikke kender driftshistorien. Et omdriftsareal kan være et ulovligt opdyrket § 3-areal. Spørg kommunen på skrift.
- 5. Flødtig brak:** her skal du have helt styr på driftshistorien pga. kompliceret samspil mellem regler om beskyttet natur og braklægning.

Forbud mod gødskning af § 3-arealer vil koste dyrt

Forslaget koster ejere af § 3-arealer op til 5.000 kr. pr. hektar - plus værditab af jorden.

»Mellem 45.000 og 54.000 hektar er i dag registreret som § 3-beskyttede arealer med gødningskvote - og vil dermed blive ramt af miljøminister Kirsten Brosbøls nye forslag om forbud mod gødskning og sprøjtning af § 3-arealer,« fortæller landskonsulent Heidi Buur Holbeck fra Videncentret for Landbrug. En analyse fra Videncentret anslår, at tabet vil variere fra 0 til 5.000 kr./ha afhængig af hidtidig udnyttelse, alternative afsætningsmuligheder af gylle, nedsat udbytte på arealerne m.m. Gennem-

snitligt havner tabet på ca. 1.500 kr. pr. hektar. Plus værditab på jorden.

Effekt, virkning og konsekvenser

Ministeren fremhæver en undersøgelse fra Aarhus Universitet som en væsentlig begrundelse for forbuddet. Den siger, at »spredning af gødning kan have medvirket til et tab på 44 pct. af insekter, dyr og planter på ferske enge i forhold til ugødede enge.«

»Ministerens forbud hviler på en forkert udlægning af, hvilken effekt et forbud mod gødning af § 3-arealer har. Nemlig at landbrugspraksis på beskyttede arealer har medført skade på artsdiversiteten. Det er ikke korrekt. I undersøgelsen fra Aarhus Universitet er der ikke tale om et reelt

» De § 3-arealer, der hidtil har været gødsket, og som rammes af et evt. gødskningsforbud, har så ringe naturværdi, at de ikke kan få tilskud til pleje i 2015

tab på beskyttet natur, men en sammenligning af forventet artsdiversitet på en gødet eng versus en ugødet eng,« siger Heidi Buur Holbeck.

De § 3-arealer, der hidtil har været gødet, og som rammes af et evt. gødskningsforbud, har så ringe en naturværdi, at de ikke kan få tilskud

til pleje i 2015. Men en kontinuerlig pleje er netop en forudsætning for, at arealerne på sigt vil bidrage væsentligt til biodiversiteten, siger hun. »På den ene side forbyder man hidtidig drift uden kompensation - men samtidig vil staten ikke give tilskud til pleje. Det hænger ikke sammen.«

Kulturrenge med beskeden naturværdi

Registrering af § 3 natur hviler på et kommunalt skøn. Der er intet lovfastet formkrav. Så der er forskellig tolkning af, om arealer er omfattet.

»Det er kun de § 3-arealer, der ved beskyttelsens indførelse blev gødsket og sprøjtet, som i dag må gødes og sprøjtes. Man omfattede bl.a. ferske kulturrenge, selvom de blev gødet og

Heidi B. Holbeck
Landskonsulent
Videncentret
for Landbrug
Planter & Miljø.

Eksperten

Træder et forbud først i kraft, kan det være svært at få hevet »forkerte« arealer ud af en §3 naturbeskyttelse

Du bør tjekke, om dine arealer er omfattet af en §3 beskyttelse, inden et evt. forbud mod gødskning og sprøjtning kommer, hvis du er i tvivl. Det anbefaler Landbrug & Fødevarer

Tjek dine arealer for §3 status

og Videncentret for Landbrug. »Spørg kommunen på skrift - de har pligt til at svare inden for fire uger,« siger Heidi Buur Holbeck, der fortæller, at der er en del eksempler på arealer, som ud fra luftfotos eller hurtige skøn er blevet registreret som §3-arealer uden at være det. Især ferske enge, men også andre naturtyper som overdrev.

»Fr arealer regelmæssigt og

lovligt omlagt hyppigere end hvert 7-10 år, er de ikke §3-arealer. Men er de §3-registreret, skal man levere dokumentation for arealernes driftshistorie for at få dem ud af beskyttelsen. Og det kan være svært. Overvejer man at tage jord, der ikke er §3-beskyttet, ud af dyrkning i en årrække, f.eks. som brak, kan man på forhånd søge om 15 års genopdyrkningsret.

»Det betyder, at man har ret til at pløje arealerne op inden for 15 år - også selvom de grov ind i en §3-lignende tilstand. Og undgå at de bliver til §3.«

§3-arealer er i dag kun vejledende registreret. Og det er altid arealernes faktiske tilstand, som afgør, om de er beskyttede.

»Arealer kan vokse ind i en §3-beskyttelse med tiden, hvis man ikke tager sine forholds-

spøritet. Og også må omlægges, hvis det var praksis. Men de er langt mere artsfattige end ugødede arealer, der aldrig har været omlagt. Derfor har en del § 3-arealer ringe naturværdi,« siger Heidi Buur Holbeck. Men strandengsarealer har stor betydning for fugtelivet. Og engene kulturhistorisk og landskabeligt værdi. Det afhænger dog ikke af, om arealerne gødes, men om driften.

Landbrug & Fødevarer (L&F) er dybt modstander af et forbud.

»De berørte arealer mister i vid udstrækning deres dyrkningsmæssige værdi. Og det giver store tab for de berørte lodsejere. Videncentret har beregnet et værditab på op mod 1,8 mia. kr.,« siger Lars Hydtfeldt, L&F.

regler. Men det er ikke nok, at arealer ikke har været omlagt. §3-udpegnin g kræver også en vis naturværdi, f.eks. en særlig plantesammensætning. Og man ser også på fx jordbundens fugtighedsforhold,« siger hun. Den hidtidige §3-registrering har ikke haft nogen umiddelbar retsvirkning. Men det vil et forbud mod gødskning og sprøjtning få. Og det er alvorligt.